

VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIEN EN ENERGIE

QUATER-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 betreffende de implementatie van het besluit SA.46013 van de Europese Commissie inzake het Vlaamse steunmechanisme voor groene stroom en WKK en houdende diverse bepalingen**
- **Principiële goedkeuring met het oog op de adviesvraag aan de Raad van State**

1. INHOUDELIJK**1.1 Situering**

Voorliggend wijzigingsbesluit beoogt een aanpassing aan het wetgevend kader om uitwerking te geven aan het besluit SA.46013 van de Europese Commissie inzake het Vlaamse steunmechanisme voor groene stroom en WKK van de Europese Commissie van 16 februari 2018¹. Bij dit besluit oordeelde de Commissie dat het Vlaams steunmechanisme voor groene stroom en WKK staatssteun uitmaakt die, mits bepaalde aanpassingen, evenwel verenigbaar is met de interne markt. Om voormelde aanpassingen te implementeren, wordt dan ook voorgesteld om het Energiebesluit aan te passen.

Hiermee geeft voorliggend voorontwerp van besluit deels uitvoering aan artikel 7.1.1, §2, vijfde lid, artikel 7.1.1, § 4, en artikel 7.1.2, § 5, van het Energiedecreet, zoals ingevoegd bij resp. de artikelen 43 en 44 van het decreet van 29 juni 2018 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet.

Daarnaast wordt het Energiebesluit aangepast om reeds enkele elementen uit de gewijzigde Europese Richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen te implementeren. Op basis van verdere analyse van de gewijzigde richtlijn en de nodige voorbereiding zullen later nog andere omzettingsvoorstellen voorgelegd worden.

Er worden nog enkele bepalingen voorgesteld ter rechtzetting/optimalisatie van bestaande artikelen, dan wel om de consistentie te bevorderen.

Daarnaast worden via dit besluit nog wijzigingen voorgesteld met betrekking tot de premies voor

¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/271706/271706_1974009_131_2.pdf.

zero-emissie voertuigen.

Het actieplan 'Clean power for transport' werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 december 2015 (VR 2015 1812 DOC.1438-ITER CPT). In het actieplan zijn een aantal maatregelpakketten voorzien. Een groot deel van de acties is gericht op het stimuleren van de prille markt en het opheffen van de eerste drempels. Tegelijk worden voorbereidingen getroffen om ook het streefbeeld op langere termijn (2030-2050) mogelijk te maken; nl. de transitie naar een zero emissie mobiliteit. In het ontwerp Klimaat/Energie en het ontwerp Luchtplan wordt dit verder geconcretiseerd voor de periode tot 2030. De Vlaamse overheid wil hierbij stimulerend blijven optreden. Om de aankoop van deze voertuigen te vergemakkelijken, werden bv. de belastingen verlaagd en aan de netbeheerders de opdracht gegeven om de uitrol van voldoende publiek toegankelijke laadpunten te coördineren.

In 2016 werd een premie ingevoerd voor een beperkte periode. Een paar jaar later zijn er voldoende goede redenen om deze stimulans verder te zetten:

- (1) De kloof met de doelstellingen voor het marktaandeel zero-emissiewagens voor 2020 blijft erg groot: 0,8% (2018) t.a.v. 7,5% (2020). Nadien gaan de ambities verder omhoog naar 20% in 2025. Ondersteuning van de vraag vanuit het beleid zal hierbij nog een paar jaar noodzakelijk blijven.
- (2) De particuliere markt is goed voor 50% van de totale markt. Voor de andere helft gaat het over bedrijven, die van hun kant aanspraak kunnen maken op fiscale aftrek.
- (3) De aankoopprijs van batterij elektrische voertuigen (BEV) is de voorbije jaren tegen de verwachtingen in niet gedaald (de actieradius is voor dezelfde prijs wel gestegen). Het verschil met de traditionele wagens blijft groot, nl. ongeveer 10.000 euro.
- (4) Het verschil in verkeersbelastingen tussen BEV en andere wagens is in Vlaanderen niet groot genoeg om een duidelijk effect te ressorteren.
- (5) De belangrijkste drempel bij potentiële kopers blijft de aankoopprijs (niet de Total Cost of Ownership). Studies tonen ook aan dat aankoopondersteuning de meest effectieve maatregel is.
- (6) In diverse toekomstverkenningen wordt gesteld dat de prijzen van BEV's en conventionele voertuigen naar elkaar toegroeien, maar dat het nog tot 2024 zal duren vooraleer ze gelijk zijn aan elkaar.
- (7) De uitvoering van het CPT-actieplan zorgt voor veel stimulansen richting de beoogde transitie; o.m. door de uitrol van laadinfrastructuur, die momenteel voorop loopt op de wagens. Als die stimulansen hand in hand kunnen gaan met financiële voordelen zal er een gecumuleerd effect zijn.
- (8) Aan het aanbod aan voertuigen schort er nog wat. Diverse constructeurs hebben echter aangekondigd hier de komende periode werk van te maken. Ze worden daartoe ook verplicht door de nieuwe Europese richtlijn m.b.t. CO₂-uitstoot.
- (9) Het financieel stimuleren blijkt momenteel de meest effectieve maatregel in deze transitie. Meteen ook de reden dat alle buurlanden, maar ook andere Europese landen aankoopsteun verstrekken.
- (10) M.b.t. de tweewielers valt er veel milieupotentieel te halen bij elektrificatie. Niet alleen omwille van een potentiële overstap vanuit de wagen, maar ook in de overstap vanuit traditionele vervuilende brommers/motorfietsen.

1.2 Bespreking van de wijzigingsvoorstellen

De aanpassingen die worden voorgesteld, vloeien voort uit de Europese richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020 (afgekort als EEAG)². In die richtsnoeren zet de Commissie uiteen onder welke voorwaarden steun ten behoeve van energie en het milieu met de interne markt verenigbaar kan worden verklaard op grond van artikel 107, lid 3, onder c), van het Verdrag.

²[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)&from=NL#ntr83-C_2014200NL.01000101-E0084](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0628(01)&from=NL#ntr83-C_2014200NL.01000101-E0084).

Er mag volgens de EEAG geen steun worden verleend aan ondernemingen in moeilijkheden. In de **artikelen 2** (groenestroomcertificaten) en **5** (warmte-krachtcertificaten) van het ontwerp wordt bijgevolg bepaald dat er voor projecten met een startdatum vanaf 1 januari 2020 geen expertisedossiers kunnen worden ingediend indien de certificaatgerechtigde een onderneming in moeilijkheden is. Een parallelle wijziging wordt via artikel 11 doorgevoerd aan artikel 6.6.1 van het Energiebesluit.

Voorts worden in het ontwerp nog enkele andere bepalingen opgenomen, zoals hieronder toegelicht.

- **Artikel 1, 1°:** De datum van indiening is reeds gedefinieerd in het energiedecreet. Bijgevolg is deze bepaling overbodig in het energiebesluit.
- **Artikel 1, 2°:** wijziging van de definitie van “externe warmtelevering”. De nieuwe richtlijn 2018/2001 van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen bepaalt dat de lidstaten de ontwikkeling van zogenaamde *hernieuwbare-energiegemeenschappen* bevorderen. Bij de opkomst van hernieuwbare-energiegemeenschappen valt onder andere ook een toename in de toepassing van lokale warmtenetten te verwachten. Wanneer een nieuwe site ontwikkeld wordt, stimuleren de hernieuwbare-energiegemeenschappen het gebruik van lokale hernieuwbare energiebronnen alsook het rationeel gebruik van lokale reststromen, waaronder restwarmte en restkoude. De huidige regelgeving omtrent externe warmtelevering vormt echter een remmende factor voor een hernieuwbare-energiegemeenschap op de eigen site. Ten eerste dient de EPB-verslaggever de procedure van een afwijkingsaanvraag voor externe warmtelevering te volgen, die in de praktijk als omslachtiger wordt ervaren ten opzichte van de methode voor ‘gedeelde systemen’. Ten tweede is de rekenmethode voor externe warmtelevering minder in detail uitgewerkt dan de methode voor ‘gedeelde systemen’. Met de voorgestelde herziening van de definitie kunnen we externe warmtelevering rationaliseren. Een ontwikkeling op de eigen site kan op deze manier rechtstreeks in de huidige EPB-software ingerekend worden volgens de methode voor ‘gedeelde systemen’. Dit stimuleert het opzetten van een warmtenet op de eigen site: de meer omslachtige procedure van de afwijkingsaanvraag dient niet meer gevolgd te worden én men kan beter innovatieve systemen inrekenen. Zo zal men op de site sneller kiezen voor een collectieve installatie voor verwarming en koeling. Dit is een belangrijke stap richting een hernieuwbare-energiegemeenschap. Door deze schaalvergroting worden technologieën als een warmtepomp en warmtekrachtkoppeling bovendien meer competitief en is de site in de toekomst makkelijker aan te sluiten op een groot warmtenet. Ten laatste zorgt dit voor een administratieve vereenvoudiging: het aantal afwijkingsaanvragen voor externe warmtelevering bij het VEA zou halveren.
- **Artikel 3:** invoeging van een nieuw artikel 6.1.3/2 in het Energiebesluit waarbij voorzien wordt in een **maximaal ondersteuningsvolume aan groenestroomcertificaten** voor nieuwe biomassa -en biogasprojecten met een startdatum vanaf 1 januari 2020. Het artikel legt de berekeningsformule voor het maximaal ondersteuningsvolume vast. Conform het regeerakkoord werd in artikel 43, 1° van het decreet van 29 juni 2018 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet de rechtsgrond aangevuld zodat de toekenning van de groenestroomcertificaten niet enkel kan gebeuren in functie van een ondersteuningsduur, maar ook van een maximaal ondersteuningsvolume. De berekening van de bandingfactor gebeurt immers op basis van een bepaald aantal vollasturen en certificaten tijdens de vooropgestelde steunperiode. Indien dit steunvolume bereikt is, heeft de installatie de vooropgestelde steun gekregen. Voor installaties die over de loop van hun steunperiode verwachten om reeds het maximaal steunvolume te bereiken, vermindert daardoor ook de stimulans om steeds maximaal te produceren. Op die manier kunnen ze beter inspelen op de marktomstandigheden, en bv. kiezen om niet te produceren wanneer er een overaanbod aan elektriciteitsproductie is, of wanneer de netten overbelast zijn. Het wijzigingsvoorstel beoogt dus ook een betere marktintegratie.

Door ditzelfde artikel 3 wordt tevens een nieuw artikel 6.1.3/3 in het Energiebesluit ingevoegd, waarbij voorzien wordt dat, voor projecten met indienstname na 25 december 2021 of met een startdatum vanaf 1 juli 2019, die elektriciteit produceren uit biomassa of biogas, enkel groenestroomcertificaten worden toegekend als de elektriciteit geproduceerd wordt door een kwalitatieve warmte-krachtinstallatie. Dit artikel zet artikel 29, lid 11 om van de nieuwe Europese Richtlijn 2018/2001 van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen.³ De richtlijn bepaalt dat deze installaties, indien ze geen kwalitatieve WKK zijn, niet meer mogen meegeteld worden voor de doelstellingen inzake hernieuwbare energiebronnen. De bepalingen uit de richtlijn laten een aantal uitzonderingen toe die de implementatie veel complexer maken. In eerste instantie wordt daarom gekozen voor een vereenvoudigde omzetting, gezien die ook zorgt voor de inzet van biomassa met de hoogste efficiëntie, wat uiteindelijk het opzet is van deze bepaling.

- **Artikel 14, 15, en 16** : wijziging van de aannames met betrekking tot de timing van de kasstroom in bijlage III/1, III/3 en III/4 bij het Energiebesluit, die de OT-berekening beschrijft voor onrendabele toppen. Bijlage III/1 werd reeds gewijzigd zodanig dat beleidsperiode, afschrijvingstermijn en termijn van de banklening niet noodzakelijk exact gelijk moeten zijn. De beleidsperiodes zijn immers gewijzigd, met naargelang de technologie een ondersteuningsduur heeft van 10, 15 of 20 jaar. Deze wijziging wordt nu doorgetrokken in bijlage III/3 en III/4, temeer gezien in de tabel in punt 3 van bijlage III/3 deze periodes voor projectspecifieke berekeningen reeds verschillend gedefinieerd zijn, en dus in principe verschillend kunnen zijn.

Aangezien de invoering van het maximaal steunvolume voor biogas en biomassa als doel heeft dat projecten zich beter inpassen in de marktwerking, wordt ook voorzien dat, wanneer zij er voor kiezen om in bepaalde periodes niet te produceren, zij het ingevoerde maximale steunvolume dan kunnen uitspreiden over een langere periode. Voor nieuwe projecten wordt de maximale steunperiode verlengd van 15 naar 17 jaar.

- **Artikel 17**: wijziging van de rekenmethode voor PV in bijlage V bij het Energiebesluit. Op heden mag een PV-installatie enkel worden 'verdeeld' over de verschillende EPB-eenheden die er op aangesloten zijn. Het begrip '*aangesloten*' wordt als zodanig niet in de regelgeving gedefinieerd, hetgeen onduidelijkheid en verwarring veroorzaakt. Bovendien leidt dit tot suboptimale constructies, zoals het opdelen van een PV-installatie op het dak van een appartementsgebouw in verschillende kleinere installaties, met elk een micro-omvormer en elk aangesloten op een individueel appartement. In het algemeen is de huidige formulering in de bijlage V bij het Energiebesluit een rem op het installeren van zoveel mogelijk PV-panelen op of rond een gebouw. De voorgestelde wijziging komt hieraan tegemoet en geeft de ontwerper de volledige vrijheid om de hele PV-installatie naar goeddunken te verdelen over de verschillende EPB-eenheden die zich op dezelfde site bevinden.
- **Artikelen 4 en 6**: deze artikelen bevatten een verduidelijking en concretisering (met name een toevoeging van de modaliteiten en de termijn) van de beroepsmogelijkheid die op heden reeds voorzien is voor certificaatgerechtigde in het kader van een beslissing van het VEA om een voorgaande beslissing met terugwerkende kracht te wijzigen, alsook een rechtzetting van reeds toegekende certificaten door te voeren.
- **Artikel 8**: Er wordt een nieuwe projectspecifieke categorie ingevoerd tot en met 2 MW waarbij in de toekomst de CAPEX niet meer moet aangetoond worden. Enkel de elektriciteitsprijs en het aandeel zelfafname moet nog aangetoond worden. Het VEA publiceert hiertoe in elk voorgaand jaar met welke referentie CAPEX zij zullen werken..

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L2001&from=NL>.

- **Artikel 10:** dit artikel beschrijft de wijzigingen die worden aangebracht aan de premiereregeling voor zero emissievoertuigen.

De doelgroep van de premie wordt uitgebreid met taxibedrijven. Er wordt ook een definitie ingevoegd voor taxidiensten in **artikel 1, 3°**. Taxi's zijn vergelijkbaar met deelwagens, waarvoor al een premie bestond. Het wagenpark wordt ook hier door meerdere personen gebruikt met tal van voordelen (milieu, congestie, ruimtegebruik, ...), maar met ook een groot sensibiliserend effect bij elektrificatie van deze vloot. Er werd al een Vlaams CPT-project met de taxisector uitgevoerd waarbij de voorbereiding voor een verdere vergroening werden getroffen.

Verder wordt de premiereregeling verlengd tot 2020. Het premiebedrag voor de komende jaren wordt voor de goedkopere wagens, de bromfietsen en de motorfietsen op hetzelfde niveau gehouden als in 2019. Op die manier blijft de premie aantrekkelijk in een markt waar de kwaliteit (bv. actieradius) van de zero-emissiewagens toeneemt, maar waar de prijs nog niet echt daalt. Om zo veel mogelijk mensen de kans te geven om de overstap te maken, wordt de klemtoon meer gelegd op de tweewielers en op het wat goedkopere wagensegment. Omdat de premie hier zeker het verschil kan maken, wordt het budget voor een maximale ondersteuning dan ook vooral hierop ingezet. Voor de duurdere wagens daalt de premie dan ook en wordt hij stopgezet eind 2020. Voor wagens met brandstofcellen (op waterstof) wordt de premie terug gelijkgeschakeld met die van batterij elektrische voertuigen. De milieu/klimaatbaten van 'waterstofwagens' zijn immers zeker niet groter dan die van batterij elektrische wagens. Er wordt daarbij ook aangenomen dat de waterstoftechnologie ook eerder bij zwaardere voertuigen en in andere toepassingen zijn rol zal spelen nu de actieradius van sommige BEV sterk is toegenomen en de snelheid van het laden verhoogt.

Er wordt ook een praktische regeling voorzien voor de tweewielers. Er bestaan hier niet echt vaste catalogusprijzen en de prijzen zijn weinig stabiel; ook al omdat er via het internet wereldwijd kan gekocht worden. Deze bepaling biedt de mogelijkheid om de premie aan te passen aan de werkelijke aankoopprijs.

Dezelfde mogelijkheid om de premie aan te passen aan de werkelijke aankoopprijs wordt ook voor wagens ingeschreven.

- **Artikel 11:** dit artikel bevat een verduidelijking in het kader van de steunregeling voor kleine en middelgrote windturbines in de artikelen 7.11.1 tot en met 7.11.4 van het Energiebesluit. Aangezien het op heden niet geheel duidelijk is of een steunaanvraag door de aanvrager kan ingetrokken worden, en zo ja, tot op welk moment, wordt aan artikel 7.11.3, §1 een negende lid toegevoegd dat bepaalt dat de steunaanvraag door de aanvrager alleen rechtsgeldig kan ingetrokken worden binnen de opengestelde termijn van de call. Als de steunaanvraag wordt ingetrokken na het verstrijken van de opengestelde termijn van de call, wordt artikel 7.11.4, §5, tweede lid, 3°, van dit besluit toegepast, i.e. het uitwinnen van de bankwaarborg. Er wordt ook een verduidelijking ingevoerd wat betreft de vereiste vergunning.
- **Artikel 12:** in navolging van het advies 65.291/3 van de Raad van State van 25 februari 2019⁴, waarbij er op werd gewezen dat, vermits een minister enkel beschikt over de hem uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheden, en niet over een algemene uitvoeringsbevoegdheid zoals de Vlaamse Regering die wel heeft op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 "tot hervorming der instellingen", artikel 7.11.2, § 2, tweede lid, van het Energiebesluit geen rechtsgrond kan bieden om de accreditatie van de keuringsinstantie bedoeld in artikel 7.11.4, § 1, van het Energiebesluit te regelen, wordt het artikel in kwestie van het ministerieel besluit verplaatst naar artikel 7.11.4, §1, eerste lid, van het Energiebesluit.

⁴ Betreft het ministerieel besluit houdende de organisatie van een call voor het indienen van steunaanvragen voor kleine en middelgrote windturbines.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Er is op dit ogenblik een recurrent budget van 5 miljoen euro/jaar voorzien voor de zero-emissiepremie. Met dit besluit wordt dit doorgetrokken tot eind 2020 (via ruitwerking). De overige wijzigingen hebben geen impact op de begroting.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 28 februari 2019.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 28 maart 2019.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

1. *Personeel*: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
2. *Werkingsuitgaven*: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
3. *Investerings en schuld*: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
4. *Ontvangsten*: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

Conclusie: het voorstel legt geen extra financiële verplichtingen op voor de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De voorgestelde aanpassingen hebben geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1. Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2019/106 van 28 februari 2019, alsook aan het advies d.d. 28 februari 2019 van de Inspectie van Financiën.
2. Het bijgaande voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan het decreet van 29 juni 2018 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet.
3. Er is geen reguleringssimpactanalyse opgemaakt omdat de wijzigingen voortvloeien uit Europese verplichtingen in de EEAG en de nieuwe richtlijn hernieuwbare energiebronnen. De regels inzake staatssteun bepalen dat geen steun kan gegeven worden aan ondernemingen in moeilijkheden, en op ogenblikken dat de stroomprijzen negatief zijn. Vermits de exploitanten op

deze momenten geen steun krijgen en daardoor de rendabiliteit verlaagt, is het nodig om de steunperiode te verlengen. Omdat in dergelijk geval voor projecten met veel draaiuren de steun te hoog zou kunnen oplopen, werd een maximaal steunvolume voorzien. De richtlijn HEB verplicht de lidstaten eveneens om drempels voor energiegemeenschappen weg te werken. Het ontwerpbesluit voorziet daarom een eenvoudiger aanpak voor gemeenschappelijke warmteproductie en voor het verdelen van zonnepanelen binnen de energieprestatieregelgeving.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 betreffende de implementatie van het besluit SA.46013 van de Europese Commissie inzake het Vlaamse steunmechanisme voor groene stroom en WKK en houdende diverse bepalingen, zoals opgenomen als bijlage 1;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te gelasten het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

Lydia PEETERS

Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Bijlagen:

- (Bijlage 1) Ontwerp van besluit tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 betreffende de implementatie van het besluit SA.46013 van de Europese Commissie inzake het Vlaamse steunmechanisme voor groene stroom en WKK en houdende diverse bepalingen;
- (Bijlage 2) Het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 28 februari 2019;
- (Bijlage 3) Het begrotingsakkoord d.d. 28 maart 2019.